

ВЗАИМОВРЪЗКАТА МЕЖДУ ЕКР, НКР И ЕСВЕТ В СТРАНИТЕ И ОТ ПОСТСЪВЕТСКОТО ПРОСТРАНСТВО И ИНТЕГРАЦИЯТА ИМ С ЕВРОПЕЙСКИЯ И БЪЛГАРСКИЯ ТРУДОВ ПАЗАР

проф. д-р Преслав Димитров,

Национален експерт по професионално образование и обучение към ЦРЧР, Декан на Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и Зам.-председател на БКОНК и Проектен координатор на Проект „E-Quality Project“

E-mail: preslav.dimitrov@gmail.bg, preslav.dimitrov@swu.bg

Съдържание на презентацията:

- 1. EQF в качеството ѝ начална отправна точка;**
- 2. Особености на националните квалификационни рамки в ЕС;**
- 3. Връзката между EQF, NQF, ECVET, ECTS, EuroPass и другите европейски инструменти за образователна прозрачност;**
- 4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски републики;**
- 5. Мигрантски пороци в постсъветските републики, пазар на труда и признаване на квалификации;**
- 6. Проблеми пред организирането на ПОО, продължаващото обучение в някои от страните от ЕАС и валидиране на придобитото чрез опита,**

1. EQF в качеството ѝ на необходима отправна точка:

Европейската квалификационна рамка (EQF) / (ЕКР) се явява необходима, а много често и единствената възможна отправна точка за повечето от бившите съветски републики, понастоящем членки на Ево-Азиатския съюз за кореспонденция между образователните им системи и за взаимното им признаване на квалификациите. Имнено въз основа на ЕКР е започнато прилагането на системите за ECTS – в сферата на висшето образование и ECVET – в сферата на професионалното образование.

1. EQF в качеството й на необходима отправна точка:

DESCRIPTORS DEFINING LEVELS IN THE EUROPEAN QUALIFICATIONS FRAMEWORK (EQF)

Each of the 8 levels is defined by a set of descriptors indicating the learning outcomes relevant to qualifications at that level in any system of qualifications.

	KNOWLEDGE	SKILLS	COMPETENCE
	In the context of EQF, knowledge is described as theoretical and/or factual.	In the context of EQF, skills are described as cognitive (involving the use of logical, intuitive and creative thinking) and practical (involving manual dexterity and the use of methods, materials, tools and instruments).	In the context of EQF, competence is described in terms of responsibility and autonomy.
LEVEL 1 The learning outcomes relevant to Level 1 are	basic general knowledge	basic skills required to carry out simple tasks	work or study under direct supervision in a structured context
LEVEL 2 The learning outcomes relevant to Level 2 are	basic factual knowledge of a field of work or study	basic cognitive and practical skills required to use relevant information in order to carry out tasks and to solve routine problems using simple rules and tools	work or study under supervision with some autonomy
LEVEL 3 The learning outcomes relevant to Level 3 are	knowledge of facts, principles, processes and general concepts, in a field of work or study	a range of cognitive and practical skills required to accomplish tasks and solve problems by selecting and applying basic methods, tools, materials and information	take responsibility for completion of tasks in work or study adapt own behaviour to circumstances in solving problems
LEVEL 4 The learning outcomes relevant to Level 4 are	factual and theoretical knowledge in broad contexts within a field of work or study	a range of cognitive and practical skills required to generate solutions to specific problems in a field of work or study	exercise self-management within the guidelines of work or study contexts that are usually predictable, but are subject to change supervise the routine work of others, taking some responsibility for the evaluation and improvement of work or study activities

1. EQF в в качеството ѝ на необходима отправна точка:

LEVEL 5 ^{***}	The learning outcomes relevant to <u>Level 5</u> are	<ul style="list-style-type: none"> comprehensive, specialised, factual and theoretical knowledge within a field of work or study and an awareness of the boundaries of that knowledge	<ul style="list-style-type: none"> a comprehensive range of cognitive and practical skills required to develop creative solutions to abstract problems	<ul style="list-style-type: none"> exercise management and supervision in contexts of work or study activities where there is unpredictable change review and develop performance of self and others
LEVEL 6 ^{***}	The learning outcomes relevant to <u>Level 6</u> are	<ul style="list-style-type: none"> advanced knowledge of a field of work or study, involving a critical understanding of theories and principles	<ul style="list-style-type: none"> advanced skills, demonstrating mastery and innovation, required to solve complex and unpredictable problems in a specialised field of work or study	<ul style="list-style-type: none"> manage complex technical or professional activities or projects, taking responsibility for decision-making in unpredictable work or study contexts take responsibility for managing professional development of individuals and groups
LEVEL 7 ^{***}	The learning outcomes relevant to <u>Level 7</u> are	<ul style="list-style-type: none"> highly specialised knowledge, some of which is at the forefront of knowledge in a field of work or study, as the basis for original thinking and/or research critical awareness of knowledge issues in a field and at the interface between different fields	<ul style="list-style-type: none"> specialised problem-solving skills required in research and/or innovation in order to develop new knowledge and procedures and to integrate knowledge from different fields	<ul style="list-style-type: none"> manage and transform work or study contexts that are complex, unpredictable and require new strategic approaches take responsibility for contributing to professional knowledge and practice and/or for reviewing the strategic performance of teams
LEVEL 8 ^{***}	The learning outcomes relevant to <u>Level 8</u> are	<ul style="list-style-type: none"> knowledge at the most advanced frontier of a field of work or study and at the interface between fields	<ul style="list-style-type: none"> the most advanced and specialised skills and techniques, including synthesis and evaluation, required to solve critical problems in research and/or innovation and to extend and redefine existing knowledge or professional practice	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate substantial authority, innovation, autonomy, scholarly and professional integrity and sustained commitment to the development of new ideas or processes at the forefront of work or study contexts including research

2. Особености на националните квалификационни рамки в ЕС:

- Националните квалификационни рамки не повтарят напълно Европейската квалификационна рамка;
- Броят на равнищата могат да се различават в зависимост от особеностите и целите на националните системи за образование и обучение;
- Те могат да имат стилистични различия, а понякога и различия в обема на дескрипторите (мака че при повече от НКР в страните членки на ЕС такива различия нямат);
- Те могат да се различават и по отношение на годините, в които са приети и годините, в които е започнало използването им.

Country	Scope of the framework	Number of levels	Level descriptors	Stage of development	NQF linked to EQF
Albania	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> theoretical and factual knowledge cognitive and practical skills competence (autonomy and responsibility) 	Formally adopted, under revision	
Austria	Designed as comprehensive NQF; currently, includes qualifications awarded in higher education and VET qualifications at levels 4, 5 and 6 from formal education.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	Operational	2012
Belgium-fl	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training and from the professional qualifications system.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge/skills competence/autonomy/responsibility 	Operational	2011, 2014 updates
Belgium-fr	Designed as comprehensive framework; will include all levels and types of qualification from formal education and training and from the professional qualifications system.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge/skills competence/autonomy/responsibility 	Formally adopted	2013
Belgium-de	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> occupational competence (knowledge and skills) personal competence (social competence and autonomy) 	(Early) Operational	
Bosnia and Herzegovina	Designed as comprehensive NQF for lifelong learning including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	Formally adopted	
Bulgaria	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight and a preparatory level	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competences (personal and professional) 	Formally adopted	2013
Croatia	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training. It is a qualification and credit framework.	Eight with sublevels at levels 4 and 8	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills autonomy and responsibility 	(Early) operational stage	2012
Cyprus	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training and from the system of vocational qualifications.	Eight with sublevels at levels 5 and 7	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	(Early) operational stage	2017
Czech Republic	Partial national framework for vocational qualifications (the national register of vocational qualifications (NSK) and a draft of the higher education framework).	Eight in NSK	<ul style="list-style-type: none"> competences (including knowledge and skills) 	The national register of vocational qualifications (NSK) is operational	2011
Denmark	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	Operational	2011
Estonia	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training and from the system of occupational qualifications.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills scope of responsibility and autonomy 	Operational	2011, 2016 updates
Finland	Comprehensive framework including all state recognised qualifications.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> integrated level descriptors include knowledge, skills and key competences 	Operational	2017
former Yugoslav Republic of Macedonia	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training and vocational qualifications.	Eight with several sublevels	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	(Early) operational	2016
France	NQF covers all levels and types of vocationally or professionally oriented qualification; general education qualifications are not included.	Five	<ul style="list-style-type: none"> integrated learning outcomes including knowledge, skills, attitudes, autonomy and responsibility 	Operational	2010

Country	Scope of the framework	Number of levels	Level descriptors	Stage of development	NQF linked to EDF
Germany	Comprehensive NQF for lifelong learning; includes qualifications from general education, VET, higher education and qualifications from regulated further training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> professional competence (knowledge and skills) personal competences (social competence and autonomy) 	Operational	2012
Greece	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	(Early) operational stage	2010
Hungary	Comprehensive NQF for lifelong learning encompasses all state-recognised national qualifications acquired in general education, HE and those vocational qualifications registered in the national vocational qualifications register.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills attitudes autonomy and responsibility 	(Early) operational stage	2010
Iceland	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Seven with sublevels at levels 5 and 6; no descriptor or qualification linked to EDF level 1	<ul style="list-style-type: none"> Integrated level descriptors include knowledge, skills and competence 	(Early) operational	2013
Ireland	Comprehensive NQF including all types and levels of qualification from formal education and training; is open to those awarded by professional and international organisations.	10 and four award types: major, minor, special-purpose and supplemental	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	Operational	2009
Italy	Comprehensive framework will include all levels and types of qualification from formal education and training and regional qualifications.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills autonomy and responsibility 	Formally adopted	2013 major national qualifications from formal education and training linked directly to EDF
Kazakhstan	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training and non-formal and informal learning.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills wider competences 	(Early) operational stage	2016
Latvia	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	Operational	2011
Lithuania	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> characteristics of activities (complexity, autonomy, changeability) types of competences (functional, cognitive and general) 	Operational	2011
Liechtenstein	Designed as comprehensive NQF for lifelong learning, currently includes qualifications from VET and higher education; general education qualifications are not yet included.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competences 	Operational	2016
Luxembourg	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge attitudes attitudes 	Operational	2012
Malta	Comprehensive NQF, including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competences 	Operational	2009, 2012 and 2016 updates
Montenegro	Comprehensive NQF, including all levels and types of qualification from formal education and training and from the system of national vocational qualifications (NVQs).	Eight with sublevels at levels 1, 4 and 7	<ul style="list-style-type: none"> knowledge skills competence 	(Early) operational stage	2014
Netherlands	Comprehensive NQF including all levels and types of qualification from formal education and training; opens up towards qualifications offered outside formal education system.	Eight levels, including a sublevel at level 4 (4+), and an entry level	<ul style="list-style-type: none"> context, knowledge skills responsibility and independence 	Operational	2011

3. НСРС КВ

Country	Scope of the framework	Number of levels	Level descriptors	Stage of development	NGF linked to EGF
Norway	Comprehensive NGF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Seven with sublevels at levels 5 and 6; no descriptor or qualification linked to EGF level 1	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • general competences 	Operational	2014
Poland	Comprehensive NGF including all levels and types of qualification from formal education and training. It is open to qualifications from the private and non-formal sectors.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • social competences 	(Early) operational	2013
Portugal	Comprehensive NGF including all levels and types of qualification from formal education and training and from the national system for the recognition, validation and certification of competences.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • attitudes 	Operational	2011
Romania	Comprehensive NGF including all levels and types of qualification from formal education and training.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • competences 	(Early) operational stage	
Serbia	Comprehensive NGF under construction, aiming to bring together frameworks for higher education and VET.	Eight with sublevels at levels 6, 7 and 8 proposed	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • attitude and ability 	Design/development stage	
Slovakia	Comprehensive NGF, including all levels and types of qualification from formal education and training. It includes also sub-framework of occupational qualifications.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • competences 	(Early) operational	2017
Slovenia	Comprehensive NGF, including all levels and types of qualification from formal education and training, from the system of national vocational qualifications and supplementary qualifications.	10	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • competences 	Operational	2013
Spain	Designed as comprehensive NGF for lifelong learning, will include all levels and types of qualification from formal education and training. NGF for higher education in place.	Eight proposed	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills and abilities • competences 	Advanced development stage	
Sweden	Comprehensive NGF, including all levels and types of qualification from formal education and training, opens up towards qualifications awarded outside the formal education system.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • competences 	Operational	2016
Switzerland	NGF for vocational and professional qualifications (NGF-VPO) and NGF for higher education.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • competences (professional and personal) 	Operational	2015
Turkey	Comprehensive NGF, including all levels and types of qualification from formal education and training and from national vocational qualification system.	Eight	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge • skills • competences 	(Early) operational	2017
UK – England and Northern Ireland	Two frameworks: <ul style="list-style-type: none"> • regulated qualifications framework (RQF) covers all regulated academic and vocational qualifications; • a higher education framework (FHEQ). 	Eight plus entry levels	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge and understanding • skills 	Operational	2010 Joined UK referencing report
UK – Scotland	Comprehensive credit and qualifications framework (SCQF) including all level and types of qualification.	12	<ul style="list-style-type: none"> • knowledge and understanding • practice: applied knowledge, skills and understanding • generic cognitive skills: communication, numeracy and ICT skills • autonomy, accountability and working with others 	Operational	2010 Joined UK referencing report
UK – Wales	Comprehensive credit and qualifications framework of Wales (CGFW) including all level and types of qualification. It consists of three pillars: regulated qualifications, HE qualifications and quality-assured lifelong learning.	Eight plus entry levels	Level descriptors of the quality-assured lifelong learning: <ul style="list-style-type: none"> • knowledge and understanding • application and action • autonomy and accountability 	Operational	2010 Joined UK referencing report

3. Връзката между EQF, NQF, ECVET, ECTS, EuroPass и другите европейски инструменти за образователна прозрачност:

4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски републики:

Малко предистория:

В повечето бивши съветски републики, една част от които понастоящем са членки на ЕАС, е съществувало или все още съществува ултимативно съгласуване на отделните равнища на квалификация с правителството на Руската федерация посредством пряко одобрение на „Държавните образователни стандарти“ от Министерството на образование на Руската федерация, включително да списъка учебните помагала...

4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски, понастоящем членки на ЕАС:

Страни с приети – действащи НКР, оказващи влияния върху останлите пост-съветски републики, членове на ЕАС:

- Руската федерация (Русия);
- Казахстан

Страни в процес на приемане или с наскоро приети НКР, без ясна концепция за прилагането им:

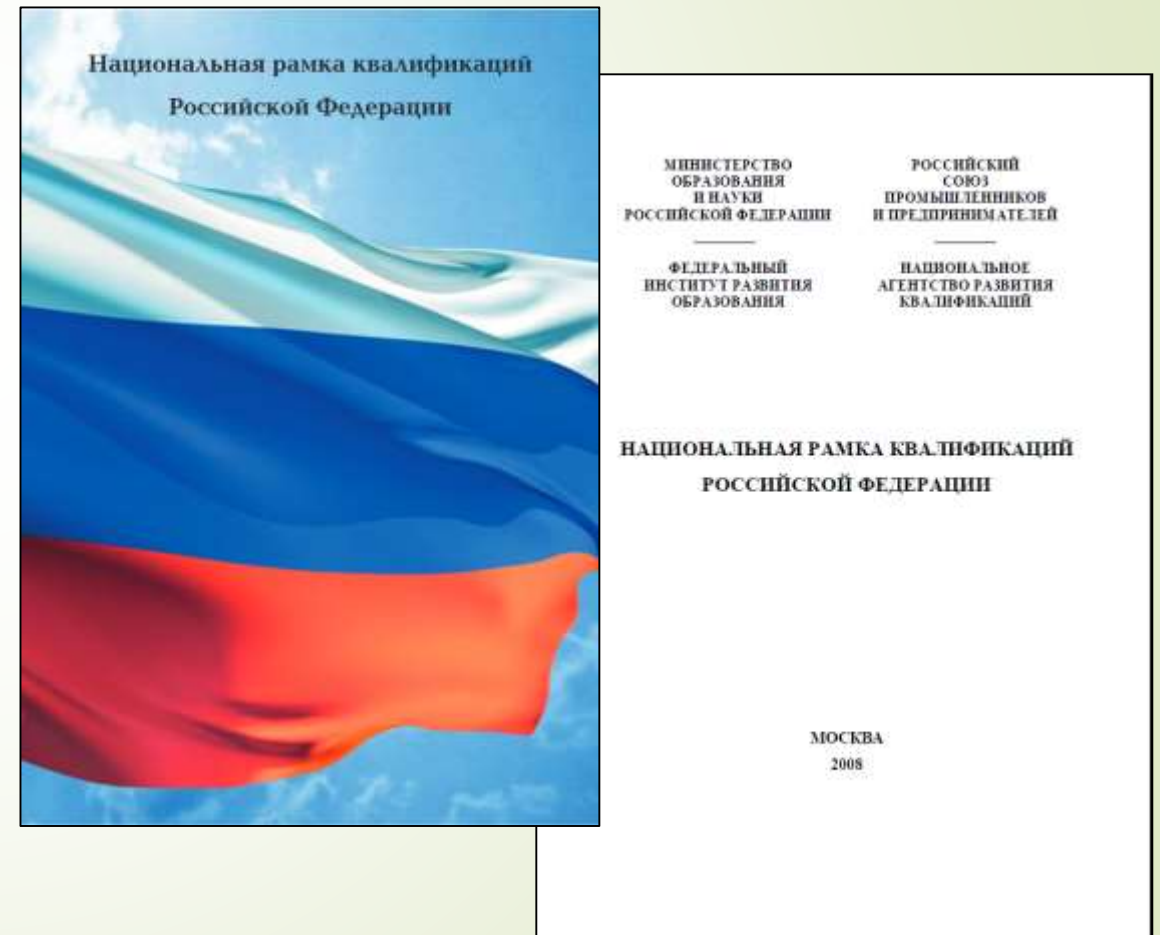
- Киргизстан;
- Таджикистан;
- Узбекистан

4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски, понастоящем членки на ЕАС:

Използването на НКР и ECVET в Руската федерация:

- НКР – 9 равнища, обърната подредба на дискрипторите, силно-бюрократизиран и административни-команден привкус в използваната стилистика;

4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски, понастоящем членки на ЕАС:

Използването на НКР и ECVET в Руската федерация:

ECVET - Използването на „задължителни“ указания от МОН на Руската федерация за внедряването и прилагането, съгласуване на ЕРУ (доколкото ги има) между различните актьори в ПОО (доставчици на образователни и обучителни услуги, работодатели, държавни регулаторни органи) само и единствено на централно равнище

И НКР и ECVET (в руския ѝ вариант) се използват основно за признаване или не на квалификации от бившите съветски републики и като един вид бариери за вход в пазара на труда.

степени на абстрактност (соотношения теоретических и практическых знаний).

Таблица 1
ТАБЛИЦА ДЕСКРИПТОРОВ НА УРОВНИ

Урове нь	Широта полномочий и ответственность (объем компетенция)	Сложность деятельности (характер умений)
1	Действия под руководством Индивидуальная ответственность	Выполнение стандартных практических заданий в известной ситуации

2	Деятельность под руководством с проявлением самостоятельности и только при решении хорошо известных задач. Индивидуальная ответственность	Решение линейных практических задач. Выбор способа действий из известных по инструкции. Корректировка действий с учетом условий их выполнения	Применение факторов к знаниям и практиче скому Получение информации процессе професси онной подгот
---	---	--	---

Продолжение

Урове нь	Широта полномочий и ответственность (объем компетенция)	Сложность деятельности (характер умений)	Научные действия (характер)
-------------	---	--	-----------------------------------

5

3	Деятельность под руководством с проявлением самостоятельности и только при решении хорошо известных задач или аналогичных им. Планирование Собственной деятельности, исходя из оставленной руководителем задачи. Индивидуальная ответственность	Решение линейных практических задач. Выбор способов действий из известных на основе знаний и практического опыта. Корректировка действий с учетом условий их выполнения	Применение практико- ориентированных и профессиональ ных знаний с опорой на опыт. Получение информации в процессе профессиональ ной подготовки
---	--	---	---

Продолжение табл. 1

6

4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски републики

Използването на НКР и ECVET в останалите страни членки на ЕАС:

- Казахстан – разработена и приета НКР
- Киргизстан – Наскоро приета НКР, тепърва предстои участниците в образователния и обучителен процес да разберат и да решат за какво всъщност служи;
- В Таджикистан – през Януари 2021 е приет Закон, изискващ създаването на НКР;

4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски републики:

Използването на НКР и ECVET в останалите страни членки на ЕАС:

- Узбекистан – разработена и приета НКР през май 2020 г.;
- Азербайджан – приета от Правителството през 2018 г.;
- Армения – приета от правителството през 2011 г. една от първите приети в пост-съветското пространство;

4. Състоянието на националните квалификационни рамки и използването на ECVET в бившите съветски републики:

Използването на НКР и ECVET в останалите страни членки на ЕАС:

- **Украйна – разработена и приета НКР през декември 2018 г.;**
- **Беларус – приета от Правителството през януари 2014 г.;**
- **Молдава – приета от правителството през 2017 г.;**

5. Мигрантски пороци в постъветските републики, пазар на труда и признаване на квалификации:

Съгласно доклад на Фонда Конрад Аденауер (2019), основните мигрантски потоци от централно-азиатските бивши съветски републики са насочени към следните няколко страни:

1. Русия (45%);
2. Казахстан (30%)
3. Обединеното Кралство (11-12%)
4. ЕС (10-12%);
5. Турция (6-7%)

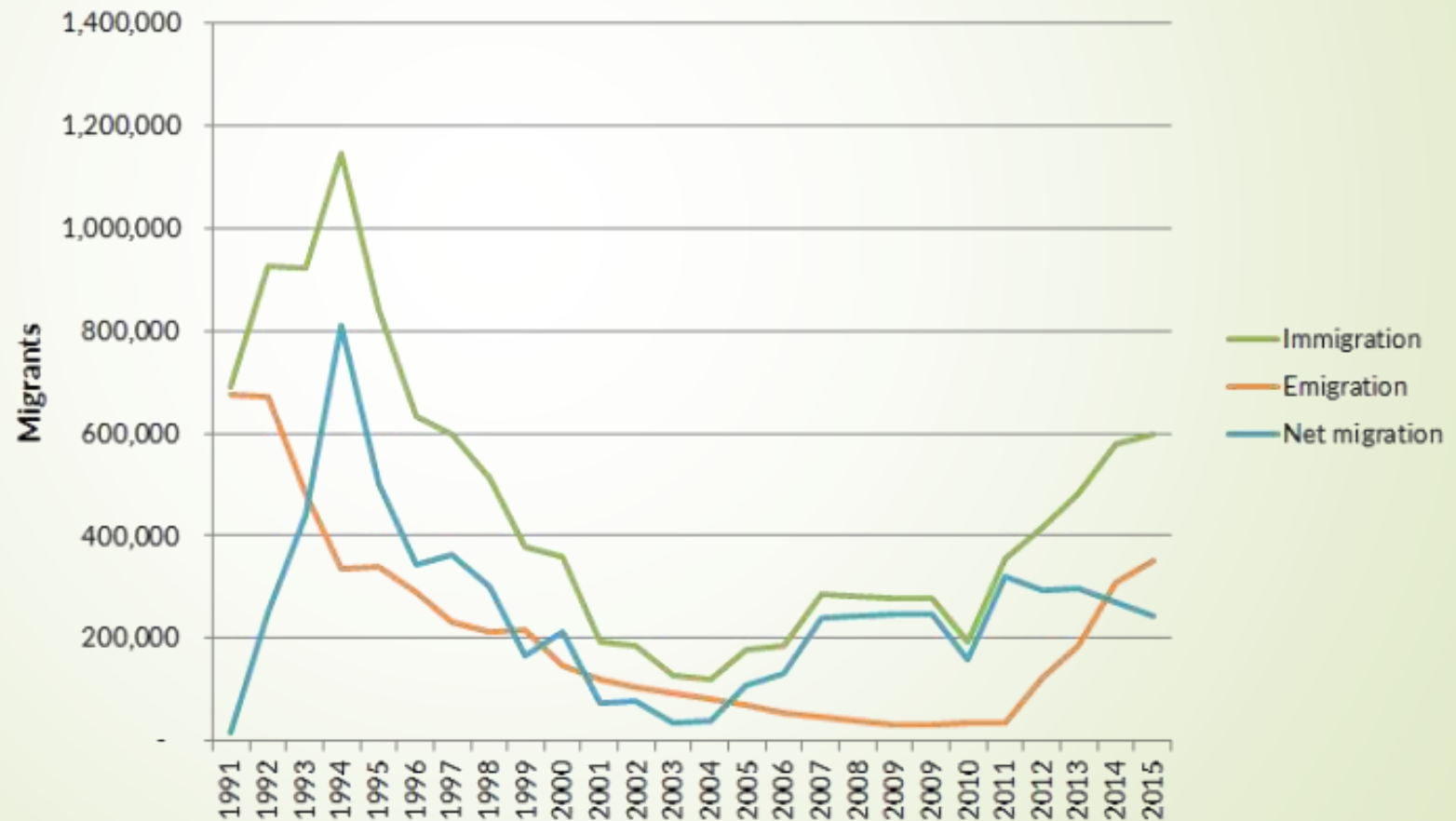
5. Мигрантски пороци в постсъветските републики, пазар на труда и признаване на квалификации:

Сред населението на бившите съветски републики в Източна Европа, които не са членки на ЕС, основни и предпочитани дестинации с намерение за миграция са :

1. Германия (45%);
2. Полша (30%)
3. Чехия (20-35%);
4. Словакия (10-15 %);
5. България (10-12%);
6. Румъния (6-7%)

5. Мигрантски пороци в постъветските републики, пазар на труда и признаване на квалификации:

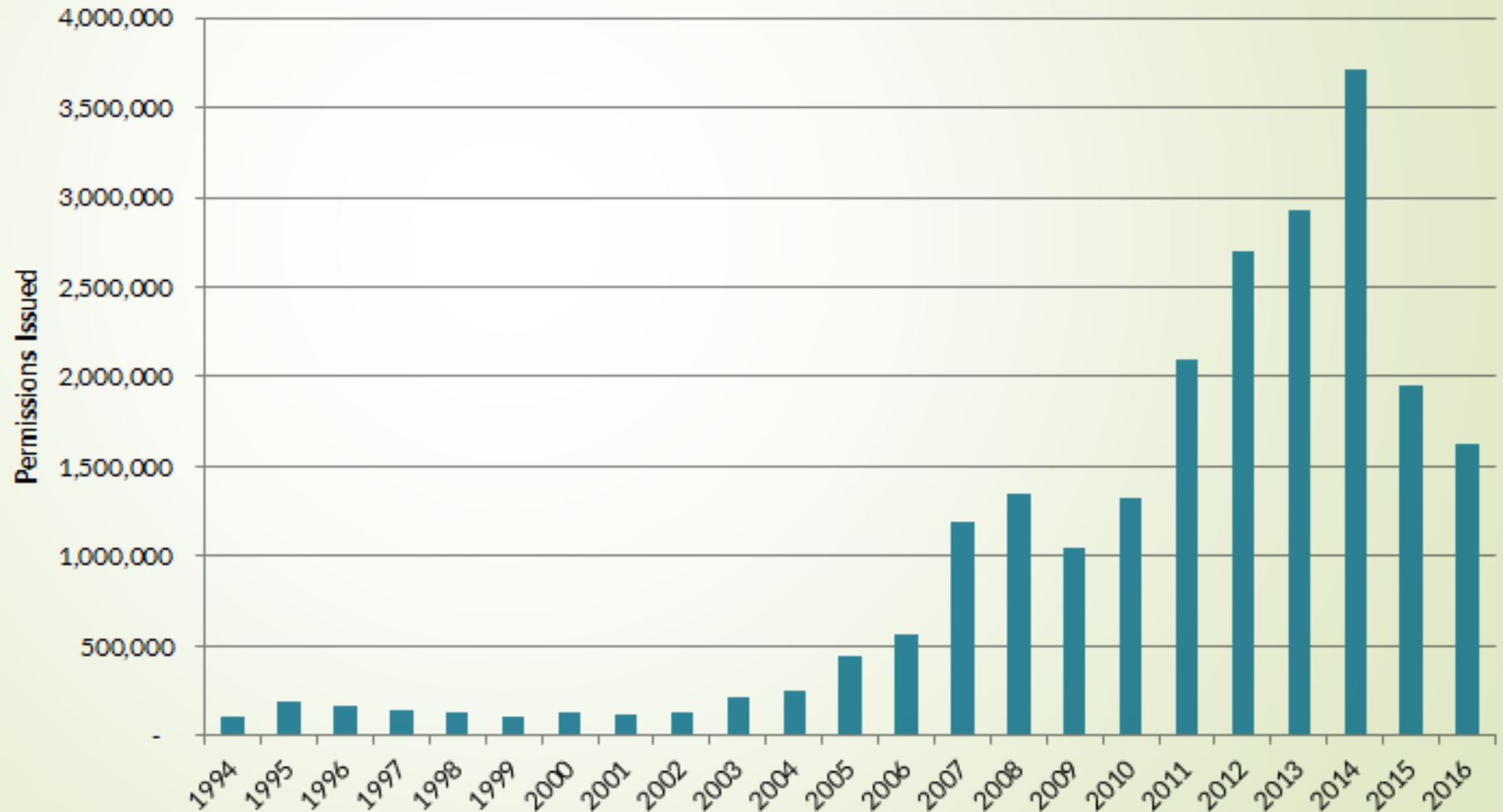
Фиг. 1
Миграционни
потоци в
Русия,
Източник:
Росстат и МРІ

5. Мигрантски пороци в постъветските републики, пазар на труда и признаване на квалификации:

Фиг. 2 Брой издадени Разрешителни за работа на мигранти в Русия

5. Мигрантски пороци в постъветските републики, пазар на труда и признаване на квалификации:

**Табл 1. 2 Нетна
миграция в
посока Русия,
Източник:
Россат и МРІ**

Country or Region	1991-2000	2001-10	2011-15	Overall (1991-2015)
Former Soviet Union Total	4,280,000	1,816,800	1,366,100	7,462,800
Kazakhstan	1,497,400	347,400	182,700	2,027,400
Uzbekistan	605,000	349,000	202,000	1,155,900
Ukraine	341,600	261,500	341,800	944,900
Tajikistan	314,700	135,700	129,800	580,200
Kyrgyzstan	272,900	179,400	109,700	562,000
Armenia	200,000	188,700	140,400	529,200
Azerbaijan	298,900	120,500	79,400	498,800
Georgia	358,700	70,900	27,400	457,100
Moldova	78,500	106,100	93,000	277,600
Turkmenistan	116,100	43,200	17,000	176,300
Latvia	109,700	6,800	4,300	120,700
Estonia	66,400	2,400	3,600	72,400
Lithuania	46,600	2,900	2,000	51,500
Belarus	-26,500	2,200	33,200	8,900
United States	-100,200	-23,500	-2,900	-126,600
Israel	-176,400	-6,500	300	-182,600
Germany	-557,400	-178,300	-300	-736,000
Non-Former Soviet Union Total	-871,300	-217,300	59,900	-1,028,700

5. Мигрантски пороци в постъветските републики, пазар на труда и признаване на квалификации:

Основен фактор е равнището на работната заплата в новите страни членки на ЕС. Заплати от 200-300 Евро месечно се считат за високи в повечето от централно-азиатските републики. Нещо повече, правителствата на тези страни виждат ЕКР, НКР, ESCVET и ECTS и другите европейски инструменти за образователна прозрачност като политически инструмент за **признаване на национално-придобитата** квалификация на техните мигранти в страните, в които упражняват трудова миграция, а оттам и **за повишаване на доходите** които получават и съответно **увеличаване на размера на трансферните плащания.**

6. Проблеми пред организирането на ПОО, продължаващото обучение в някои от страните, членки на ЕАС и валидиране на опита:

- В голяма част от страните липсва яснота, защо всъщност е необходимо да има НКР. ECTS е позната като система покрай Болонския процес, но ESCVET практически е разпознаваема преимуществено в Русия, Украйна, Грузия и Молдова;**
- Липсва възможност за обучение на възрастни в сферата на ПОО (т.е. извън системата на формалното образование). Практически не съществуват ЦПО.**
- На безработните лица се предлагат „квалификационни курсове“ със „сертификати“ с неясна стойност и място в НКР.**

6. Проблеми пред организирането на ПОО, продължаващото обучение в някои от страните, членки на ЕАС и валидиране на опита:

- **Съществуващите държавни образователни стандарти за ПОО са остарели, неадекватни по отношение на равнището в ПОО, за което би следвало да се предлага образование и обучение, Много често тези стандарти се препокриват с „държавните образователни стандарти за висше образование“;**
- **В повечето от тези страни фактически не съществува правен и процедурен механизъм за валидиране на придобитото чрез опита;**
- **Налице е тенденция за закриване на държавните агенции, отговарящи за ПОО и снижаването им дор равнище Дирекция в дадено министерство и дори присъединяването им по неясни причини към несвойствени Министерства като Министерство на здравеопазването в Киргизстан, например;**

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!!!

Проф. д-р Преслав Димитров,
Национальный Эксперт ECVET, Декан
экономического факультета Юго-Западного
университета «Неофит Рилски», Вице-президент
BCSEC и Координатор проекта E-Quality Project

E-mail: preslav.dimitrov@gmail.bg,
preslav.dimitrov@swu.bg